

PASAPORT KANUNU ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 5682
Kabul Tarihi : 15/7/1950
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 24/7/1950 Sayı : 7564
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 31 Sayfa : 2243

Giriş - çıkış kapıları

Madde 1 – (Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/1 md.)

Türk vatandaşları ve yabancılar İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunan yolcu giriş - çıkış kapılarından Türkiye'ye girip çıkabilirler.

Gümrük kapılarının açılışında İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.

Pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika zorunluğu:

Madde 2 – (Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/2 md.)

Türk vatandaşları ile yabancılar Türkiye'ye girebilmek ve Türkiye'den çıkabilmek için yolcu giriş - çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçerli bir vesika ibraz etmeye mecburdurlar.

Gümrük ve diğer işlemlerin yapılabilmesi için polis makamlarınca giriş veya çıkış işlemlerinin bitirilmesi şarttır.

Kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edilebileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidirler.

Pasaport veya vesikasız gelen Türk vatandaşları:

Madde 3 – Pasaportsuz veya vesikasız, usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelerek Türk vatandaşlığını iddia edenler:

A) Türkiye Cumhuriyeti nüfus hüviyet cüzdanlarını veya hüviyet varakalarını ibraz ettikleri ve bunların kendilerine ait bulunduğu tahakkuk eylediği takdirde;

(1) (a) Bu Kanun hükümleri, 6/6/1985 tarih ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 12 nci maddesi gereğince anılan Kanunun uygulandığı yerlerde uygulanmaz.

(b) Bu Kanunun harçlarla ilgili hükümleri, 25/2/1952 tarih ve 5887 sayılı Kanunun 126 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmış ve bu Kanun kapsamı içinde yer alan harçlar 17/7/1964 tarih ve 492 sayılı Kanunla düzenlenmiştir.

B) Nüfus hüviyet varakasından başka vesika veya delil gösterenler ise, bu vesika veya delillerin kıymeti polisçe takdir edilerek Türk vatandaşı olduklarına kanaat getirilmesi halinde Türkiye'ye kabul olunurlar.

Yukardaki (B) fıkrasında bahis mevzuu kimseler vatandaşlıkları en seri vasıta ile usulü veçhile sabit oluncaya kadar icabederse en yakın idare merkezine gönderilerek mahalli mülkiye amirinin göstereceği yerde oturtulabilirler.

Türk vatandaşlığı sabit olmıyanlar geri çevrilirler.

Pasaportsuz veya vesikasız gelen yabancılar:

Madde 4 – Pasaportsuz, vesikasız veya usulüne uygun veya muteber olmıyan pasaport veya vesikalarla Türkiye sınırlarına gelen yabancılar geri çevrilirler.

Bunlardan, pasaport veya vesikalarını yolda kaybettiklerini iddia edenlerin, İçişleri Bakanlığınca yapılacak soruşturma sonuna kadar, icabederse, en yakın idare merkezine gönderilerek haklarında verilecek kararlara göre işlem yapılmak üzere mahalli mülkiye amirinin göstereceği yerde oturtulabilmek kaydıyla kabulleri caizdir.

Hükümetin müsaadesiyle gelen göçmenler ellerinde Türk konsolosluklarının veya göçmen sevki için yabancı memleketlere Hükümetçe gönderilen memur veya heyetler tarafından verilmiş bir vesika bulunmak şartıyla pasaportsuz da olsalar Türkiye'ye kabul olunurlar.

Umumiyetle mültecilerin ve iskan hakkındaki mevzuat dışında olarak yurt tutmak maksadiyle gelen yabancıların, pasaportları olsun olmasın Türkiye'ye kabulleri İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

Giriş vizesi mecburiyeti:

Madde 5 – Bu kanunda derpiş edilen istisnalar dışında yabancıların Türkiye sınırlarından içeriye girebilmek için yetkili Türk makamlarından vize almaları mecburidir. Vizesiz olarak Türkiye sınırlarına gelenlerin memlekete kabulü ilgili emniyet makamlarının müsaadesine bağlıdır.

On sekizinci maddede yazılı pasaportların (A) nev'inden olanları giriş vizesine tabi değildir.

Türk vatandaşları Türkiye'ye gelmek için vize almak mecburiyetine tabi değildirler.

Vize muafiyeti:

Madde 6 – Başka memleketlere gitmek üzere yola çıkmış olan veya sırf turizm veya tenezzüh maksadiyle münferit veya müşterek pasaportlarla seyahat eden yabancılar vizesiz olarak Türk liman ve hava istasyonları şehirlerine mahalli emniyet makamlarının müsaadesi ile inip gezebilirler ve oralarda geceliyebilirler.

Hava yoluyla Türkiye'den, Türk hava limanından ayrılmıya lüzum kalmıyacak şekilde transit geçecek yabancılar için vize mecburiyeti yoktur.

Bir uçakla gelerek diğer bir uçağa aktarma olacak yolcuların geldikleri uçağın varışı ve gidecekleri ilk uçağın hareketi arasındaki zaman zarfında vizesiz olarak hava alanı şehrine çıkmalarına müsaade olunabilir.

Çıkış vizesi:

Madde 7 – Türkiye'den çıkış vizeye tabi değildir.

Ancak, on sekizinci madde gereğince ita olunan pasaportlardan (B) nev'inden olanların hamilleri bu pasaportu verilmiş tarihten itibaren bir ay zarfında Türkiye'den çıkış suretiyle kullanmadıkları takdirde çıkış vizesi alacaklardır.

(Üçüncü ve dördüncü fıkralar mülga: 28/5/1988 - 3463/5 md.)*Türkiye'ye girmeleri memnu kimseler:***Madde 8** – 1. Serseriler ve dilenciler;

2. Delilikle veya bulaşık hastalıkla malül olanlar (Bu gibilerden umumi sıhhati ve asayiş tehlikeye sokmayacak halde olup kendi vasıtalarıyla veya kanuni veli veya vasilerinin maddi himayeleri altında olarak tedavi veya hava değiştirme için gelenler bu hükümden istisna edilebilirler);

3. Türkiye Cumhuriyetinin taraf bulunduğu, mücrimlerin iadesine mütaallik anlaşma veya andlaşmalarla iadeye esas olarak kabul edilen suçlardan birinden sanık veya hükümlü bulunanlar;

4. Türkiye'den sınır dışı edilmiş olupta avdetine müsaade edilmemiş bulunanlar;

5. Türkiye Cumhuriyetinin emniyetini ve umumi nizamını bozmak niyetiyle veya bozmak isteyenlere ve bozanlara iştirak veya yardım etmek maksadiyle geldikleri sezilenler;

6. Fahişeler ve kadınları fuhuşa sevk ederek geçinmeyi meslek edinilenlerle beyaz kadın ticareti yapanlar ve her nevi kaçakçılar;

7. Türkiye'de kalacaklarını beyan ettikleri müddetçe yaşamalarına ve tekrar gitmelerine yetişecek paraları bulunmayıp Türkiye'de kendilerini himaye edecek kimseleri bulunduğunu veya Türkiye'de yabancılara kanunla menedilmemiş işlerden birini tutacaklarını ispat edemiyenler.

Mukabele bilmsil:

Madde 9 – Bakanlar Kurulu, hakimiyetleri veya idareleri altında bulunan memleketlere Türk vatandaşlarının girmelerini kayıt ve şartlara tabi kılan veya meneden devletler tebaaları hakkında münasip görülecek kayıt ve şartları koymaya veya bunların memlekete girmelerini menetmeye ve bu kanunda derpiş edilen bilcümle mali hükümlere nispetle Türk vatandaşları hakkında daha az müsait hükümler tatbik eden devletler tebaaları hakkında mukabele bilmsil tedbirleri almaya yetkilidir.

İstisnai pasaport ve vize kolaylıkları:

Madde 10 – Hükümet yabancı devletlerle pasaport ibrazı ve vize alma mecburiyetinin kaldırılması veya vizelerin harçtan muaf tutulması da dahil olmak üzere pasaport ve vize işlerinde istisnai kolaylıklar gösterilmesine mütaallik karşılıklı anlaşmalar yapmaya ve lüzum göreceği hallerde bazı devletler tebaaları için vize mecburiyetini tek taraflı olarak da kaldırmaya yetkilidir.

Harbde ve fevkalade hallerde istisnai tedbirler:

Madde 11 – Bakanlar Kurulu, harb halinde veya diğer olağanüstü hallerde memleketin bir bölgesine veya umumuna şamil olmak üzere bütün veya bazı yabancılar için pasaport ve vizeye mütaallik kayıt ve şartlar koyabilir.

Pasaportların ve vesikaların neveleri, harçları ve bunları vermeye yetkili makamlar:

Madde 12 – Türkiye Cumhuriyeti namına verilecek pasaport ve bunların yerini tutmaya mahsus vesikalar şunlardır:

A) Pasaportlar:

I - Diplomatik pasaportlar;

II - Hususi damgalı pasaportlar;

III - Hizmet damgalı pasaportlar;

IV - Umuma mahsus pasaportlar (Münferit veya müşterek olur);

V - Yabancılara mahsus pasaportlar.

B) (Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/3 md.) Pasaport yerine geçerli vesikalar:

I. Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri,

II. Gemiadamı cüzdanları, demiryolu ve hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen vesikalar,

III. Seyahat belgesi ve benzeri belgeler.

Diplomatik pasaportlar: ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 13 – Diplomatik pasaportlar, Dışişleri Bakanlığı ile yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçilik ve elçilikleri tarafından verilir.

Diplomatik pasaportlar, muvakkat görev veya seyahat için gidenlere görevlerinin veya seyahatlerinin mahiyetine göre, bir seyahate mahsus olmak üzere veya azami iki sene için, daimi görevle gidenlere de Dışişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürede geçerli olmak üzere verilir.

(Değişik: 28/5/1988 - 3463/1 md.) Diplomatik pasaportlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olmayan bakanlara, Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Uyuşmazlık Mahkemesi, Sayıştay, Genel Kurmay birinci ve ikinci başkanlarına, Cumhuriyet Başsavcısına, orgenerallere, oramirallere, eski cumhurbaşkanlarına, yasama meclisleri eski başkanlarına, eski başbakanlar ve dışişleri eski bakanlarına, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterine, Başbakanlık ve bakanlık müsteşarları ile Diyanet İşleri Başkanına, Valilere, Büyükşehir Belediye başkanlarına, Büyükelçi unvanını almış olanlar ile Dışişleri Bakanlığı meslek mensuplarına, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanına, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanına ve bu Başkanlığın yurtdışındaki Program Koordinasyon Ofisi sorumlusuna, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği üst düzey görevlilerinden resmi bir görevle gönderilenlere, Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere, ataşelere ve muavinlerine, Hükümet adına milletlerarası resmi müzakereler yapılması, mukavelenameler akdi için veya milletlerarası toplantılarla kongre ve konferanslara katılmak üzere gönderilenlere ve yabancı devletler veya milletlerarası teşekküller nezdinde daimi veya geçici görev yapmak üzere gönderilenlere, siyasi kuryelere verilir. ⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾

(1) 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanunun 58 inci maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “azami dört sene için muteber olmak üzere verilir icabında aynı müddetler için üç defa temdit olunur.” ibaresi “Dışişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürede geçerli olmak üzere verilir.” şeklinde; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Büyükelçilik unvanı taşıyan Başbakan başmüşavirleri ile Başbakan dışişleri danışmanlarına,” ibaresi “Büyükelçi unvanını almış olanlar ile” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Kanunun 75 inci maddesiyle, bu maddede yer alan “Anayasa Mahkemesi,” ibaresi “Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu fıkraya “Dışişleri Bakanlığı meslek mensuplarına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanına,” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(4) 24/10/2011 tarihli ve 656 sayılı KHK'nın 20 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanına ve bu Başkanlığın yurtdışındaki Program Koordinasyon Ofisi sorumlusuna,” ibaresi eklenmiştir.

(5) 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterine,” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(6) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Diyanet İşleri Başkanına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Valilere, Büyükşehir Belediye başkanlarına,” ibaresi eklenmiştir.

(Değişik: 25/2/1981 - 2418/1 md.) Diplomatik pasaport alabilecek durumda bulunan veya alan kimselerin sıfat veya vazifeleri devam ettiği müddetçe, eşlerine dahi diplomatik pasaport verilmesi veya bunların eşlerinin pasaportlarının refakat hanesine kayıt edilmesi mümkündür.

(Değişik beşinci fıkrâ: 23/7/2010-6009/58 md.) Diplomatik pasaport alan kimselerin sıfat ve vazifeleri devam ettiği müddetçe, ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına da hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süre geçerli diplomatik pasaport verilir.⁽¹⁾

Diplomatik pasaportların, sahiplerinin veya varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemeleri lazımdır.

Diplomatik pasaportlar hiçbir harç veya resme tabi değildir.

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkırada yer alan "özürlerinden" ibaresi "engellerinden" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 14 – A) (Değişik: 28/5/1988 - 3463/2 md.) Hususi damgalı pasaportlar;

(Değişik birinci fıkra: 22/8/1989 - KHK - 378/1 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, eski bakanlar ile birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerine; diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir. **(Ek cümle: 19/10/2005 - 5411/168 md.)** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyeleri için, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme ve emekli keseneklerinin bu derecelerden kesilmesi şartı aranmaz.

Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir.

(Değişik: 3/3/1993-3868/1 md.) (...) ⁽¹⁾ il ve ilçe belediye başkanlarına, görevleri süresince hususi damgalı pasaport verilir. ⁽¹⁾

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nevi pasaport verilir. Hususi damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul eşlerine başkası ile evlenmemiş ise ayrı neviden pasaport verilmesi mümkündür.

(Değişik son paragraf: 23/7/2010-6009/58 md.) Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan, aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına da hususi damgalı pasaport verilir. ⁽²⁾

B) (Değişik: 25/2/1981 - 2418/2 md.) Hizmet Damgalı Pasaportlar:

Bu Kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmayan kimselere, Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmi vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu milletlerarası kuruluşlarda memur statüsünde çalışanlar ile Türk Hava Kurumu ve Türkiye Kızılay Cemiyetince görevlendirilenlere de aynı nevi pasaport verilir.

(Değişik son paragraf: 23/7/2010-6009/58 md.) Hizmet damgalı pasaport alanların eşlerine, ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına da hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süre geçerli hizmet damgalı pasaport verilir. ⁽²⁾

(1) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanununun 31 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "Büyükşehir" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle, bu paragrafta yer alan "özürlülerden" ibaresi "engellerinden" şeklinde değiştirilmiştir.

C) **(Değişik: 19/6/1984 - KHK - 240; Değiştirilerek kabul: 7/11/1984 - 3073/4 md.)** Hususi ve Hizmet Damgalı Pasaportlar:

Talep edenin mensup bulunduğu makamın yetkili amirinin başvurusu üzerine İçişleri Bakanlığınca verilir, Bu nev'i pasaportlar aynı şart dahilinde İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince de verilebilir. Yukarıdaki "A" ve "B" bendlerinde yazılı eşlere ve çocuklara hususi veya hizmet damgalı pasaport verilmesi veya çocukların refakat hanesine kaydı için de aynı yazılı başvuruya lüzum vardır. Emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanların hususi damgalı pasaport alabilmeleri için durumlarını gösteren belgelerle, doğrudan İçişleri Bakanlığına müracaat etmeleri lazımdır.

(Değişik: 28/5/1988 - 3463/2 md.) (Değişik birinci cümle: 23/7/2010-6009/58 md.) Hususi damgalı pasaportlar altı aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığınca belirlenecek sürelerde; hizmet damgalı pasaportlar altı aydan az olmamak kaydıyla pasaport sahibinin görevinin müddetine göre İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek süre için geçerli olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan süresi bitenlerin, bu bendin birinci fıkrasında yazılı başvuru, İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince de aynı müddetler için beşer defa uzatılması mümkündür.

Bu pasaportların sahiplerinin ve varsa refakat hanesine kayıtlı bulunanların birer fotoğraflarının pasaportlarına yapıştırılması lazımdır.

Umuma mahsus pasaportlar:

Madde 15 – (Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/5 md.)

Türk vatandaşlarının umuma mahsus münferit ve umuma mahsus müşterek pasaportları yurt içinde İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanının vereceği yetkiye göre valiliklerce, yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından verilir.

Pasaport sahibi talep ettiği takdirde reşit olmayan kız ve erkek çocukları pasaportun refakat hanesine kaydolunur.

Refakat hanesine yazılı olanlar adına pasaport verilmiş bulunan kimselerin beraberinde bulunmadıkça o pasaportla seyahat edemezler.

(Değişik dördüncü fıkra: 23/7/2010-6009/58 md.) Umuma mahsus münferit pasaportlar Kanunda yazılı istisnalar saklı kalmak ve altı aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığınca belirlenecek sürelerde geçerli olmak üzere düzenlenir.

(Beşinci fıkra mülga: 3/3/1993 - 3868/2 md.)

Askerlik hizmetini yapmak üzere memleketeye celp edilenlerle, yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarının pasaportları Türkiye'ye dönüşlerini teminen bir ay süre ile uzatılır. Pasaportu olmayanlara bir ay süreli seyahat belgesi verilir.

Umuma mahsus müşterek pasaportlar:

Madde 16 – (Değişik birinci fıkra: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984-3073/6 md.) Toplu bir halde yolculuk etmek isteyen ve en az 5 kişilik bir katile teşkil eden Türk vatandaşlarına istedikleri takdirde umuma mahsus müşterek pasaport verilir.

(Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/6 md.) Bu pasaportlar verildiği tarihten itibaren 3 ay, 6 ay ve 1 yıl muteber olmak üzere düzenlenir.

Bu pasaportlar umuma mahsus münferit pasaportlar gibi, kafiye teşkil edenlerin fotoğraflarını havi bir listenin ilavesi suretiyle tanzim olunur.

Bu pasaportla seyahat halinde kafileden ayrılanlar ayrıca pasaport almaya mecburdurlar.

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/2/1952 - 5887/126 - e md.)

Seyahatleri Türkiye için kültürel, ticari veya sosyal bir menfaat temin edecek mahiyette bulunduğu sabit olanlarla Milli Eğitim Bakanlığının müsaadesiyle ilmi tetkiklerde bulunmak veya yabancı memleketlerde yapılacak spor teması ve müsabakalarına iştirak etmek üzere kafiye halinde gezi yapacak öğretmen, öğrenci ve sporculara verilecek pasaportlar hiçbir harca tabi değildir.

Umuma mahsus pasaportların alınması için şartlar:

Madde 17 – A) (Değişik birinci fıkra: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/7 md.) Umuma mahsus münferit veya müşterek pasaport almak isteyen kimseleri usulüne uygun düzenlenmiş form dilekçe, **(Ek ibare: 2/4/1998 - 4358/3 md.)** vergi kimlik numarası gösteren bir belge yeterli sayıda fotoğraf ve nüfus hüviyet cüzdanlarının aslı ile mahallin emniyet müdürlüğüne müracaat etmeleri lazımdır.

Yabancı memleketlerde kayıtlı buldukları konsolosluga müracaat edenlere konsolosluk kütüğündeki kayıtları esas tutularak pasaport verilir. Başka bir konsolosluga müracaat edenlerin tabiiyet ilmühaberi veya eski pasaportlarından başka nüfus tezkerelerini de ibraz etmemeleri takdirinde bu konsolosluk pasaportunun itasını gerekli göreceği tahkikatın icrasına talik edebilir.

B) (Mülga: 3/3/1993 - 3868/2 md.)

Reşit olmıyanlar ve mahcurlar :

C) Reşit olmıyanların ve mahcurların yalnız seyahat etmek üzere pasaport alabilmeleri için kanuni mümessillerinin muvafakatlerini havi resmi bir makamdan tasdikli vesika ibraz eylemeleri lazımdır

D) (Mülga: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/7 md.)

"Yabancılara mahsus" damgalı pasaportlar:

Madde 18 – Tabiiyetsiz bulunan veya tabiiyet durumlarının muntazam bulunmaması hasebiyle ikamet ve seyahatleri bakımından fiilen tabiiyetsizlere tatbik edilen muamelelere tabi tutulmasında İçişleri Bakanlığınca zaruret görülen kimselere icabında mezkür Bakanlığın alacağı kararla "yabancılara mahsus" damgasını taşıyan ve Türk vatandaşlığını iktisap bakımından her hangi bir manayı veya hamili lehine her hangi bir hak iktisabını tazammun etmeyen bir pasaport verilir.

Bu pasaport iki nevidir:

A) Türkiye'ye yalnız bir giriş veya Türkiye'den yalnız bir çıkış için muteber olan pasaportlar

Giriş için verildiği takdirde Türkiye'ye girişin vukuu; Türkiye'den çıkış için verildiği takdirde de üzerindeki şerhte tasrih edilen memlekete vusul üzerine muteberliği nihayet bulacak olan bu pasaportların sahipleri tarafından itası tarihinden itibaren bir ay içinde bulunduğu memleketi terketmek suretiyle kullanılması şarttır. Aksi takdirde yenilenmesi gerekir.

B) (Değişik birinci fıkra: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/8 md.) (Değişik birinci paragraf: 23/7/2010-6009/58 md.) Bir gidiş ve geliş için verilen pasaportlar üç aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığının takdirine göre belirlenecek süreyle geçerli olmak üzere tanzim edilir.

Her iki neviden pasaportlar, İçişleri Bakanlığı ve yabancı memleketlerde, İçişleri Bakanlığının talebi veya tasvibi üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata istinaden, Türkiye Cumhuriyeti konsolosluk makamları tarafından verilir.

Yukardaki (A) fıkrasında yazılı neviden pasaportların yürürlüğünü kaybetmesi tarihinden itibaren iki ay geçmiş ise bunların yenilenmesi işlemi İçişleri Bakanlığının kararına bağlıdır.

Pasaport sahibinin tabiiyet bakımından aynı durumda bulunup reşit olmıyan ve iş sahibi bulunmıyan kız veya erkek çocuklarının o pasaportun refakat hanesine kaydı caizdir. Kocasiyle tabiiyet bakımından aynı durumda bulunan karısı hakkında da aynı işlem yapılabilir.

Refakat hanesinde kayıtlı olanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

Bu pasaportların, sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı olanların birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemesi lazımdır.

Harcı:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/2/1952-5887/126 md.)

Pasavanlar ve benzeri belgeler:

Madde 19 – Pasavanlar veya benzeri belgeler, Türkiye Cumhuriyeti ile hem hudut memleketlerin hudut mıntıkaları dahilinde pasaport yerine kullanılmak üzere Türk vatandaşlarına verilir. Bunların şekli, ita tarzı, muteberlik müddeti, kimlere verileceği Türkiye Cumhuriyeti ile alakalı Devletler arasında yapılmış veya yapılacak anlaşmaların hükümlerine uygun olarak İç ve Dışişleri Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilir.

Harcı:

Bu vesikalar pasaport harcına değil hususi tarifeleri mucibince resme ve harca tabidir.

Türkiye dışına taşıma yapan ulaşım araçlarının memur ve mürettebatına verilen vesikalar:

Madde 20 – (Değişik: 19/6/1984 - KHK/240; Aynen kabul: 17/11/1984 - 3073/9 md.)

Türkiye karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk vatandaşı olan mürettebatına usulüne uygun olarak bölge liman ve deniz işleri müdürlüklerince fotoğrafı "Gemiadamı Cüzdanı",

Havayolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda belirtilen örneğine ve usulüne uygun olarak idarelerince fotoğrafı "Uçak Mürettebatı Belgesi",

Demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca Örneğine ve usulüne uygun olarak fotoğrafı "Demiryolu Personeli Kimlik Belgesi", düzenlenir.

Gemiadamı cüzdanı ve uçak mürettebatı belgeleri verildikleri mahal emniyet müdürlüğünce, demiryolu personeli kimlik belgeleri anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca tasdik edilmedikçe pasaport yerine kullanılamaz.

Gemiadamları ve uçak mürettebatına verilecek belgelerin şekil ve muhtevası İçişleri, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarınca müştereken tespit edilir.

Yabancı gemi, hava ve demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatı, yetkili makamlarca usulüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş vesikaları ile Türk karasuları ve liman şehirlerine karşılıklı esasına göre girip çıkabilirler.

Pasaport yerine geçerli vesikaların veriliş şartları:

Madde 21 – (Değişik: 19/6/1984 - KHK 240; Aynen kabul: 7/11/1984 - 3073/10 md.)

19 ve 20 nci maddelerde yazılı vesikaların veriliş sırasında 7, 17 ve 22 nci maddelerin hükümleri tatbik olunur.

Pasaport veya vesika verilmesi yasak olan haller:

Madde 22 – (Değişik: 28/5/1988 - 3463/3 md.)

Yurt dışına çıkmaları; mahkemelerce yasaklananlara, memlekettten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere (...) ⁽¹⁾ pasaport veya seyahat vesikası verilmez. Ancak, yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce yasaklananlar dışında kalanlara, zaruri hallerde İçişleri Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile pasaport veya pasaport yerine geçen seyahat vesikası verilebilir. ⁽¹⁾

Bu durumda olanların açık kimlikleri (adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, ana ve baba adı ile nüfusa kayıtlı olduğu yer) ve tahdit sebebi, ilgili daireler tarafından mahallin polis makamlarına bildirilir.

İlgili polis makamları da bu bilgileri alır almaz bağlı bulunduğu il emniyet müdürlüğü kanalıyla en seri haberleşme aracıyla yazılı olarak hudut kapısı bulunan emniyet müdürlüklerine, şahsın nüfusa kayıtlı olduğu il emniyet müdürlüğüne ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bildirir.

(1) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanununun 16 ncı maddesiyle; bu fıkrada yer alan ", vergiden borçlu olduğu pasaport vermeye yetkili makamlara bildirilenlere" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Bunların yurt dışına çıkışları engellenir ve kendilerine pasaport veya vesika verilmez, verilmişse geri alınır.

Birinci fıkrada yazılı makamlar tarafından pasaport verilmesi veya yurt dışına çıkması yasaklananlarla, yurt dışında kalmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu tespit edilenlerin süreleri dolan pasaportları yenilenmez, kendilerine Türkiye'ye dönmeleri için seyahat vesikası verilir.

Pasaport veya pasaport yerine geçen vesikalari kaybedenlerden, bunu haklı bir sebebe dayandıramayanlarla buldukları ülkelerden sınır dışı edilmiş olanlara, bu ülkelerden çıkarılış sebepleri gözönünde tutularak pasaport veya vesika verilmeyebilir.

Türk vatandaşlarının seyahatlerinin sınırlandırılması veya yasaklanması:

Madde 23 – (Değişik: 25/2/1981 - 2418/4 md.)

Bakanlar Kurulu, harp tehlikesi veya memleket güvenliğine veya sağlık durumuna dokunan diğer olağanüstü haller dolayısıyla Türk vatandaşlarının yabancı memleketlere gitmelerini kısmen veya tamamen men edebileceği gibi, siyasi ve ekonomik mülahazalarla sadece belli ülkeler için geçerli pasaport düzenlenmesine de karar verebilir.

Harp tehlikesi, yabancı memleketlerde zuhur edebilecek dahili karışıklıklar veya salgın hastalıklar sebebiyle veya siyasi veya ekonomik nedenlerle dış memleketlerdeki pasaport vermeye yetkili Türkiye Cumhuriyeti makamları, Dışişleri Bakanlığının talimatı veya muvafakati ile Türk vatandaşlarına verecekleri pasaportları, yalnız belli memleketlere gitmek için muteber olmak üzere tanzim edebilirler.

(Mülga üçüncü fıkra: 31/3/2011-6217/31 md.)

Vize itasına yetkili makamlar, vizelerin nev'i ve harçları:

Madde 24 – Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla, bu kanunda Türk vatandaşları için derpiş edilen hususi ve servis damgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarına vize itasına yetkili makamlar:

Dışişleri Bakanlığı ve müstaceliyet hallerinde vilayetler: Yabancı memleketlerde ise Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya bunların bulunmadıkları yerlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

Umuma mahsus pasaportlara vize itasına yetkili makamlar:

Vilayetler veya onların müsaadesiyle emniyet müdürlükleri ve kaymakamlıklarla dış memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

Giriş vizesinin mahiyeti:

Madde 25 – Türkiye'ye giriş vizesi Türkiye sınırlarından içeriye girmeyi sağlamağa matuf bulunup ikamet müddetine mütaallik bir şerhi havi bulunmadığı takdirde bu vizeyi hamil bulunan yabancıların Türkiye'de ikamet edebileceği müddet bakımından her hangi bir hüküm ifade etmeyip bu husus yabancıların ikamet ve seyahatlerine mütaallik mevzuat hükümlerine tabidir.

Tabiiyetsizler:

Madde 26 – Aşağıda yazılı şahıslara Türkiye için giriş vizesi verilmesi İçişleri Bakanlığının müsaadesine bağlıdır:

A) Tabiiyetsizler (Haymatlozlar);

B) Nansen pasaportu hamilleri;

C) Seyahat belgeleri (Afidavit, Lese-pase ve saire) ve benzeri vesika hamilleri.

Bu gibi belgeleri hamil bulunanlara Türkiye'den sonra gidecekleri veya geldikleri memleketlerin giriş vizesini hamil buldukları takdirde İçişleri Bakanlığının müsadesi olmaksızın transit vize verilebilir.

Madde 27 – Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla bu kanunda derpiş olunanhususu ve servis damgalı pasaportlara tekabül eden pasaportlarının vizeleri hiç bir harca veya resme tabi değildir.

Giriş Vizesi

Tek bir giriş vizesi:

Madde 28 – A) Giriş vizesi Türkiye'ye tek bir girişi sağlar. İtası tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Harca:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/2/1952 - 5887/126 md.)

Türkiye'ye dönüş vizesi:

B) Yabancılar, Türkiye'den çıkışlarında, talepleri takdirinde dönüş vizesi de verilir. Bu nevi vize yukarda yazılı harç mukabilinde yalnız münferit pasaportlara verilir.

Türkiye'den ayrılış tarihinden itibaren bir yıl içinde Türkiye sınırlarından içeri girmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliği kalmaz.

Müteaddit giriş vizesi:

C) Yabancılar, itası tarihinden itibaren aşağıda yazılı müddetler zarfında Türkiye'ye sayısız giriş için muteber vize ita olunur:

Harca:

(Harca ilişkin hükümler mülga: 25/2/1952 - 5887/126 md.)

Transit vizesi:

Madde 29 – Transit vizesi başka memleketlere gitmek için Türkiye'den geçişi sağlamak üzere verilir.

A) Tek transit vizesi:

Türkiye'den tek bir geçiş için muteberdir.

Münferit pasaportlar için 1 Lira harca tabidir.

(Refakat hanesinde yazılı olanlar için ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı her fert başına 50 Kuruş harca tabidir.

B) Çift transit vizesi:

Türkiye'den bir gidiş ve bir dönüş için geçişi sağlar

Münferit pasaportlar için 2 Lira harca tabidir.

(Refakat hanesinde kayıtlı olanlar için, ayrıca harç alınmaz).

Müşterek pasaportlar için, pasaportta yazılı bulunan her fert başına 1 lira harca tabidir. ⁽¹⁾

Transit vizeleri, veriliş tarihinden itibaren üç ay içinde Türkiye sınırlarından girilmek suretiyle kullanılmadığı takdirde muteberliklerini kaybederler.

(1) Bu maddenin harca ilişkin hükümleri 25/2/1952 tarih ve 5887 sayılı Kanunun 126 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Transit vizesi, üzerinde daha kısa bir müddet gösteren bir şerhi veya (Tevakküfsüz transit) damgasını taşımadığı takdirde Türkiye'de azami bir ay kalmak imkanını bahşeder.

Madde 30 – 31 – (Mülga: 25/2/1952-5887/126 - e md.)

Çıkış vizesi :

Madde 32 – Çıkış vizesi harca tabi değildir.

Cezai hükümler:

Madde 33 – (Değişik: 31/3/2011-6217/7 md.)

Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını pasaportsuz veya pasaport yerine kaim olacak bir vesikayı hamil olmaksızın terkeden veya buna teşebbüs edenlere bin Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Madde 34 – (Değişik: 31/3/2011-6217/8 md.)

Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından her nasılsa pasaportsuz olarak girmiş olan vatandaşlar ve yabancılara bin Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Bunlardan yabancı olanlar sınır dışı edilirler.

Madde 35 – (Değişik: 31/3/2011-6217/9 md.)

Bakanlar Kurulunca tayin olunan mahallerden başka yerlerden Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkanlar usulüne uygun pasaport veya vesika taşıyıcılar bile beşyüz Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılırlar.

Madde 36 – Yolcuları, pasaport ve diğer vesikaların yoklanması için Hükümetçe tayin olunan mevkilerin gayrı olan yerlere bilerek nakleden kara, deniz ve hava taşıtlarını sevk ve idare edenler veya bu hususta klavuzluk yapanlar 1 aydan 2 seneye kadar hapis olunurlar.

Madde 37 – (Mülga: 25/2/1952 - 5887/126 - e md.)

Madde 38 – (Değişik: 31/3/2011-6217/10 md.)

Bu Kanun hükümlerine göre idarî para cezasına karar vermeye, ilgili kolluk birimi amiri yetkilidir.

Madde 39 – 5654 sayılı kanun hariç, 3519 sayılı pasaport kanuniyle ekleri kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (24/3/1950 - 5654/1 md. ile gelen Ek md. hükmü olup teselsül için numaralandırılmıştır; mülga: 28/5/1988 - 3463/5. md.)

Ek Madde 2 – (19/6/1984 - KHK 240/12 md. ile eklenen 7/11/1984 3073/12 md. ile aynen kabul edilen Ek md. 1 in hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Pasaport Kanununun uygulanması, pasaportların şekil ve muhtevalarının tespiti ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait esaslar İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde Dışişleri ve Maliye ve Gümrük bakanlıklarının iştiraki ile hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Ek Madde 3 – (19/6/1984 - KHK 240/12 md. ile eklenen 7/11/1984 - 3073/12 md. ile aynen kabul edilen Ek md. 2'nin hükmü olup madde numarası Teselsül ettirilmiştir.)

Pasaport Kanununda yer alan harç ve resimler için 492 sayılı Harçlar Kanununun pasaportlarla ilgili hükümleri uygulanır.

Ek Madde 4 – (Ek:28/5/1988 - 3463/4 md.)

Devlet memuru olarak 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadrolarda bulunup da Hususi Damgalı Pasaport almaya hakkı olan Devlet memurları ile subay ve astsubayların taşıdıkları unvan ve/veya rütbeleri taşımakla beraber 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadroları almadan emekli olan veya ayrılanlardan Devlet memuriyetindeki hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri itibariyle bugün Hususi Damgalı Pasaport almaya hak kazananlar emsal alınmak suretiyle bunlara da Hususi Pasaport verilir.

Ek Madde 5 – (Ek: 28/5/1988 - 3463/4 md.)

Her ne suretle olursa olsun Türk vatandaşlığını kaybedenlerden Türkiye'ye gelmek isteyenlere mahzurlu görülmemesi halinde İçişleri Bakanlığınca izin verilebilir. Bunlardan 403 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 26 ncı maddesine göre vatandaşlıktan çıkarılmış olup da turist olarak ülkemize gelmek isteyenlere yılda en çok dört ay kalabilmek üzere izin verilebilir.

Ek Madde 6 – (Ek: 23/7/2010-6009/59 md.)

Elektronik pasaportlarda refakate kayıt işlemi yapılamaz, bu pasaportlar temdit edilemez ve müşterek e-pasaport düzenlenemez.

Geçici Madde 1 – (Ek: 11/5/1976 - 2009/2 md. ile gelen Geçici md. hükmü olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Halen yabancı ülkelerde çalışmakta olan işçiler için düzenlenen pasaportların geçerlik süresi; süre bitiminde müracaat halinde, ilgili daha kısa süre için uzatılmasını istemediği takdirde, beş yıla kadar uzatılır. İşçinin eş ve çocukları da bu hükümden yararlanır.

Madde 40 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 41 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15/7/1950 TARİH VE 5682 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1 – 7/11/1984 Tarih ve 3073 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – 2/2/1984 tarihli ve 2977 sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile ilgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu için; adı geçen Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

**5682 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	5682 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5654	—	31/3/1950
5887	—	25/2/1952
6770	—	11/7/1956
7154	—	4/7/1958
216	—	12/1/1961
2009	—	26/5/1976
2418	—	27/2/1981
KHK/240	—	9/9/1984
3073	—	20/11/1984
KHK - 253	—	28/2/1986
3280	—	6/5/1986
3463	—	14/6/1988
KHK/378	—	8/11/1989
3868	—	9/3/1993
4358	—	4/4/1998
5411	14	1/11/2005

2374-2376

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	5682 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5766	22	6/6/2008
5978	13	6/4/2010
6009	13, 14, 15, 18 ve Ek Madde 6	1/8/2010
6216	13	3/4/2011
6217	23, 33, 34, 35, 38	14/4/2011
KHK/656	13	2/11/2011
6253	13	18/12/2011
6360	13, 14	6/12/2012
6462	13, 14	3/5/2013